

POČASNAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

3. číslo · ISSN 0032-4132

Budyšin, měrc 1982

Lětnik 32

Hrono na měrc 1982

Na tym kóždy pónaje, zo sće moji pósli, hdyž lubosć mjez sobu maće.

Jana 13,35

My chcemy być Chrystusowi pósli a chcemy, zo by mjez nami lubosć byla. W štućce do našeho hrona rěka: Nowu prikaznju wam dam, zo byšće so mjez sobu lubowali, kaž sym ja was lubował. Hodži pak so lubosć prikazać? Wšitcy připóznawamy, zo je lubosć bohatstwo našeho žiwjenja a njeprěčelstwo je běda a strach za nas. My chcemy być Jězusiwu učomnicy a chcemy po jeho nowej prikazni žiwi być, ale hodži so lubosć nawuknyć? Nawuknyć drje nic w tej mysli, jako bychmy móhli w njej dokonjeni być, ale wuknyć a w lubosći so zwučować, to móžemy a dyrbymy. W zymskich měsacach smy sportowcow na lodže a w sněze woddziwali a so za nich zahorjeli. Sprócnjwy a strašny bě jich puć na wjeršk sporta! Na duchownym polu ma to być podobnje. Njech je tole krótko rozpominanje pospyt powučenja. K tomu štyri přikłady z biblije.

1. Abram a Lot. Abram džeše Lotej: Luby, njech njeje mjeze mnu a mjez tobu zwada a mjez mojimi a twójimi pastyrjemi; přetož mój smój bratraj. Jeli ty počehnješ na lěwu stronu, chcu ja na prawu; abo chceš-li ty na prawu, chcu so ja na lěwu podać. — Žane wulke słowa wo lubosći, ale skutk lubosće. A naš rozum nam praji, zo bě Abramowe zadžerženje prawe. Kajka nuza by nastala, njeby-li Abram w lubosći tak rozumnje Lotej namjetował! Tutón přikład nas wučí, zo je lubosć woporniwa a zwažliwa. Něchtóžkuli je tež chcył być lubosćiwu a je ze swojim dobrým prawom wróćo stupił a je so potom bórce a dołho hišće hněwał. Prawa lubosć pak njeje ženje podarmo abo samo škódna!

2. Józef a jeho bratrša. Tale hnujaca bibliska stawizna! Józef so njewječeše na swojich bratrach, kotřiž běchu jemu tak wjele křiwdy načínili, ale jim wulkomyšlnje pomhaše. Lubosć je rozumna. Wona křiwdu z nowej zlóscu nje pohóršuje, ale njekmanym na dobry puć pomha. Kóždy z nas ma wjele skladnosćow so w tym zwučować. Přeco zaso nas hněw a hórkosć přemóžetaj, hdyž je so nam — po našim mjenjenju — křiwda stała. Ale kajke je to wjeselo, hdyž so nam druhdy poradzi zle z dobrým přewinyć!

3. Jonatan a Dawid. Jonatan, Saulowy syn, njeprjindže jónu na kralowski trón swójeho nana, ale Samuel je hižom Dawida za přichodneho krala žalbował. Jonatan njewidzi w Dawidze swójeho kon-

kurenta, njeje zawistny na njeho, ale jeho chroble škita před swojim nanom. Mnozy su nas w žiwjenju přescáhnyli kaž Dawid Jonata. To dyrbimy a móžemy znjesć. Wězo jenož, hdyž stareho, hordeho Hadama mócnje teptamy. Tajki „duchowny sport“ ma swój wulki wužitk za našeho znutřkowneho čłowjeka. Naša lubosć přibywa.

4. Prěnja křesćanska wosada. Wo njej rěka w japoštołskich skutkach, zo měješe hnadu pola cyłeho luda. Wšón lud měješe Jězusiwu wosadu lubo, dokelž bě tam tajka wutrobna přezjednosć. Křescenjo pomhachu sej mjez sobu. Woni mějachu zhromadnu kasu, z kotrejež kóždy dósta, kaž trjebaše. A dziwnje, mjez nimi njeběše zwady pjenjez dla. Kak bě to móžno? Wěrjacy čakachu wšednje na Jězusiwu nawrót. Tuž njebě trjeba, za tón krótki čas so hišće dla zemskich kubłow wadzić. Knjez stoji před durjemi. To je wěste, byrnjež nje wěmy ani hodžinu ani džeň, hdy wón k nam zastupi. Njedyrbjeli so my tón krótki čas, kotryž smy tu hromadze po puću, so znjesć? Hdyž so na swójeho blišeho hněwaš, dopomni so ze stróželemi, zo waju smjerć bórce džěli. Potom budže žarowanje, zrudoba a plakanje. Tajke mysle twoju scěrpnosć podpěraja. Lubosć je scěrpná.

Jelizo so zwučujemy w lubosći, budžemy na přeco rjenje wašnje so wopokazać jako Jězusiwu učomnicy. To budže naša zbožnosć. A cyrkej změje zaso hnadu pola cyłeho luda, kaž tehdom přenja wosada w Jerusalemjě. Swět pyta za sprawnymi pósłami Jězusa. Wy sće swěto swěta!

Gerhard Wirth

Farar Stanij Nawka 70lětny

W adwentskim času (8. 12.) smědzachmy džakowni na Zdžerjanskej farje 70. narodniny knjeza fararja Nawki swjećba w małym kruhu. Wulka Nawkec swójba bě na přichodny džeň prošena.

Tež my ewangelscy Serbja sebi jubilara wulce čescimy a mamy jeho wutrobne lubo. Hdže je žadyn druh, kiž by swoju serbsku rěč a swój lud tak horco a woporniwe lubował kaž wón? Wón by nam ewangelskim rady pomhał, zo w našich wosadach Serbstwo njeby tak ruče woteběrało. To začuwamy stajnje znowa na serbskich ekumeniskich nutrnosćach, wo kotrež so wón tak swěru prócuje. Jezuitski pater Stanij Nawka je katolik z połnym přeswědčenjom. Žana sada katolskeje wěry njewuwabi pola njeho ani najmjeńšeho dwělowanja, a tola je wón pobožnym ewangelskim wutrobne přichileny. Wón so z nami nutrne modli wo jednotu křesćanskeje cyrkwy, nic zo by katolska cyrkej dobyła, ale zo by Chrystus we nas mócný byl a jeho lubosć nas hromadžiła do jednoho wulkeho stadla.

To je křiž blisko Róžanta, při „procesionskim puću“. Farar Nawka lubuje putniske městno Róžant wosebje!

Swojemu lubemu bratrej a přečelej přejemy bože žohnowanje za dalše skutkowanje w Knjezowej winicy mjez Serbami.

Gerhard Wirth

Albert Wawrik — sydomdžesatnik

Dnja 9. měrcu woswjeći serbski kulturny prócowar, naš křesćanski sobubratar Albert Wawrik ze Zahorja pola Budestec swóje 70. narodniny. Albert Wawrik je syn serbskeje burskeje swójby.

Po wopyće ludoweje šule w Budestecach a wyšeje realki w Budyšinje džělaše wón we wšelkich zarjadniskich zastojnstwach. Kaž skoro wšitcy z jeho generacije, dyrbbeše tež wón do wojny. Po nawróće z jatby so da do aktiwneho džěla za serbski lud, najprjedy jako dobrowólny brigadnik a džělačer při twarje Serbskeho domu, pozdžišo jako sobudžělačer při Instituce za serbski ludospyt, předewšim pak jako lektor za rjanu literaturu w Ludowym nakładnistwje Domowina.

W nakładnistwje skutkowaše naš jubilar štworć lěstotka. Tež nětko jako rentnar njeje hišće dawno pjero zložil!

Wulke zaslužby ma Albert Wawrik jako přeložowar basnjow Čišinskeho do němčiny. Z tym je wón herbstwo našeho najwjetšeho basnika tež tym, kiž serbsce njemóžeja, přístupne sćinił, a to na wuměšce jara dokonjane wašnje.

Dokelž derje znaje jendželsku a francosku rěč, su so jemu dowěřili wobšěrne nadawki přeložowanja z literatury tu-teju zapadoeuropskeju ludow. Najnowše džěto je wobšěrny dyrdomdejski roman Julesa Verna „Předziwne dyrdomdeje knjeza Antifera“!

Jako Domowinjan je był dołhe lěta z městopředsydu a předsydu Domowinskeje skupiny.

Jako člon Budesčanskeje wosady je naš sobubratr swěrnj wopytowar serbskich kemšow. Tež na každym serbskim kubtanskim a cyrkwiskim dnju smy jeho wohladali a da-li Bóh dale wohladamy!

Albert Wawrik je wězo wědomy Serb. To so dopokazuje z tym, zo wobě jeho džowce serbsce rěčitej, hačrunjež skutkuje jedna z njeju hižo dlěši čas zwonka Serbow. Druhu, dr. Irenu Šerakowu, smy hižo wjacekróć slyšeli jako přednošowarku na našich serbskich cyrkwiskich zarjadowanjach.

Přejemy našemu jubilaraj hišće wjele strowych a žohnowanych lět!

Dr. H. J.-T.

Spominamy na fararja

J. P. Kordinu

(K 130. rěčnicy jeho přichada do Łužicy)

Po přehratej bitwje na Bělej horje pola Prahi w lěće 1620 zhubi čěski lud swoju samostatnosć. Wšo njekatolske bu zakazane a nasto kruta rekatolizacija a germanizacija. Mnoho wuznamnych čěskich a morawskich swójbow so přesydlili a namaka nowu domiznu we Łužicy, hdžež běše swoboda wěry.

Spominajmy jenož na to, zo su tući eksulanci založili w lěće 1722 Ochronow (Herrnhut) a w lěće 1742 Nisku! Wosebje w Žitawskich kónčinach běše mnoho wusydljenych. Do Łužicy čěkach toho, dokelž bydlichu tu ludžo słowjanskeje rěče, z kotrymiž móžachu so lohce dorozumjeć „po swojim“. Někotři z přesydljenych njeznajachu ani němčinu. Zemjenjo, wosebje ewangelscy, přijimowachu jich rady do swojich knjejtstwow dla znateje čěskeje džělawosće a dokelž móžachu so na nich spušeć.

Mjez eksulantami nowijeje doby ma wuznamne městno serbski ewangelski farar čěskeho pochada Josef Prawosław Kordina (1829–1888), pochadźacy z wuchodočěskich Chwalkowic, z krajiny, kotruž wopisuje Božena Němcowa w swojej „Wowce“, kotraž je tež do serbsčiny přeložena.

Kordina je najskerje z Boženu Němcowej do šule chodźil. Jako syn młynka měješe móžnosć, wustudować katolsku teologiju. W seminarje běše hromadže z Korlu Havličkom-Borovskim, pozdźišim nowinarjom, přecelom Slowjanow a wojowarjom za prawa čěskeho luda. Wobaj studentaj měještaj mnoho zhromadneho, předewšěm bě to radikalizm.

Hinak hač Havliček je Kordina dostudował. Po krótkim přistajenju w Praze bu wón w lěće 1847 postajeny jako kaplan w Novej Páce pod horami Krkonosow. Tute městačko bě za čas jeho přichada hižo synlje přeněmčene, ale Kordina zrozumi, sej sobuwojowarjow zdybyć a zahaji tu wobšěrne budzičelske džěto. Sta so z wjednikom lajskeho dźiwadloweho kružka, kotryž hraješe stawizniske a narodnostne hry. Wobdžěli so tež na založenju Nowopakskeje rewolucijneje gardy. Tajke gardy nastachu w městach jako wobronjene mocy k podpěry čěskich zajimow.

Kordina pak skutkowaše jako duchowny samozrozumliwyje najbóle budzičelsce ze swojeje klětki w cyrkwi a w šuli na džěci. Měješe wosebite kuzlo wosobinskeje přičahliwosće. Wón běše wurjadny rěčnik, wobdarjeny a zamó stornhnyć do džěta za čěsku wěc.

Jeho radikalizm wuskutkowa, zo Nová Páka w jara krótkim času wotući a so sta z narodnostnje myslacym čěskim městom. To so na zrozumliwe wažnje zarjadam njelubješe, a woni widzachu w patru wulki strach, kotryž by móhl wohrozyć rakusko-madžarsku monarchiju, kotrejež běštej tehdom Česka a Morawa podčisnjenej.

Tež katolska cyrkej widžeše w Kordinje rebela, wosebje, dokelž njezataji, zo by było najlěpje, založić nowu čěsku narodnu cyrkej, wot Roma njewotwisnu, kotraž by čerpała a nawjazowała na staru husitisku a bratrowsku reformaciju.

Čěski rewolucionarny zakis bu z namocu a twjerdže potłóčovany! Z městnami so wojowaše a krej běžeše. Wosebje w Praze bě to zlé. Wšo čěske bu znowa zakazane a potłóčovane. Njeje džywa, zo po lěće 1848 mnohe čěske wosobiny so před zajecom wuchowachu přez čeknjenje do wukraja.

Kordina wosta w swojej wosadze a pokročowaše ze swojim budzičelskim džětom. Zaměrnje přihotowaše tež založenje čěskeje narodneje cyrkwe. W Novej Páce a wokolinje měješe hižo wokoło 900 přeswědčenych, kiž chcychu do njeje zastupić, z kotrymiž chcyše romsku cyrkej wopušćić. Běše tež hižo doskónčnje planowana nježděla, na kotrejež chcychu wšity tući wěriwi zjawnje wustupić.

Tohodla njepřekwapja, zo bu Kordina pod policajski dohled stajeny a zo bu wobskorženy w Praze pola zastupjerja kejšora a tež pola biskopskeho konsistorija w Hradec Kralové. Rozsudži so, zo jeho k mjelčenju přinjese a wotstronja. Po njeho bu pošlany wuwolany „čorny wóz“, a wón měješe so dostać za murje někajkeho klóstra, z kotrehož so nihdy njeby dostał won. Kordina bu w poslednim wokomiku wo swojim zaječu informowany. A hačkuli bě jeho kaplanski dom wobražowany, poradži so jemu wučeknyć. Rano po swjedženju swj. Wjacslawa, patrona čěskeje zemje, dnja 29. oktobra lěta 1852 roznjese so pod cylimi Krkonosemi powěšć, zo su zastupjerjo stata a katolskeje cyrkwe město jim njepřijomneho patra našli jenož w jeho domje wotewrjene wokno a powjaz z roztorhaneho počehnjenja, po kotrymž bě so Kordina z wokna spuščil na zemju.

Z pomocu swojich přecelow wučekny přez Krkonose do Šleziskeje, hdžež we Wrocławju přistupi k ewangelskej cyrkwi. Bórže po tym woteńdže do Łužicy, hdžež jeho přija farar Wahoda, kotryž jeho serbsčinu nawučil.

Po krótkej rěčnej wučbje bu postajeny w Chołmje pola Niskeje, w Křižowje pola Zhorjelca a we Wojerecach.

Swoju pastyrsku džělawosć skónči w Minakale, hdžež 8. januara lěta 1888 zemře.

Po swojim přichadže do Łužicy w lěće 1852 so hnydom zapřahny do džěta za rozwiće Łužiskich Serbow. Zasadžeše so za jich prawa, podobnje kaž bě to přjedy činił w Čechach. Bě wusko spřeceleny z J. Smolerjom a sta z člonom Mačicy Serbskeje.

W lěće 1855 so bohaće woženi z Emu Tereziju Lišec, džowku serbskeho kuble-rja w Budyšinje. Wona porodži jemu šěsć džěci. Z lubosće k swojemu mandželskemu nawukny derje čěsće. Cyłej swójbje bě jara žel, zo bě Kordina zhu-

To je farar Kordina

bił cyle přiwuznistwo, jako bě wustupil z katolskeje cyrkwe. Hačrunjež měješe wón Łužicu a jeje lud rady, spominaše tola stajnje na swoje ródne Čechi. Po swědčenju jeho najstaršeje džowki je jeje nan hromadže z cyłej swójbu husto spěwał při wječornych swójbnych pobožnosćach čěsku hymnu: „Hdže statok mój“ a každy raz je při tym pišćal.

Ze swojim něhdyšim skutkowanišćom Novej Páku wudžeržowaše stajne kontakty. Někotři z Novej Páki jězdžachu k njemu hač do kónca. Wón sam njesmědžeše do swojeje domizny. Jenož jónu, a to tajnje wopyta kraj pod Krkonosemi. Bě to někak w lěće 1886 a bě to wulke riziko.

Lěta so minychu, a w Novej Páce zeschadza symjo Kordinoweho syća. Založi so tam wosada wobnowjeneje Bratrowskeje jednoty. Kordina njeje so wotewrjenja cyrkwe dočakał, ale přitomnej běštej dwě jeho džowce. Z tym měješe so pokazać kontinuita z wozrodžacymi prócowanjami jich nana wo Bratrowsku jednotu, kotraž bu w Hornjej Łužicy w Ochronowje w lěće 1727 wobnowjena a bě so dostała hač do Novej Páki.

M. Hloušek

Koncepcija cyrkwjow za Lutherowe lěto 1983

„Luthera sameho rěčec dać a misio-narisku šansu jubilejného lěta wužić“ — to stej po słowach předsydy Cyrkwinskeho Lutheroweho komiteja, biskopa Wernera Leicha (Durinska), čěžišći koncepcije tutoho komiteja za jubilejne lěto. 1983 woswjeceli so rěčnica 500. narodnin reformatora. Biskop Leich rěčeše w Berlinje na nowinarskej konferency dnja 15. januara.

Ramikowy tema za jubilej je Lutherowe słowo „My so dyrbymy Boha wyše wšeho boječ, jeho lubować a so jemu dowěrić“. Wone stej w jeho Małym katechizmje, kotryž móžemy zady w našich serbskich spěwarskich čitac. To pokazuje na to, zo budže so w jubilejnym lěće cyrkwe z džěłami Měrcina Luthera zaběrać, kotrež wjerčachu so hłownje wokoło wukładowanja biblije, a to wjedže nas z Lutherom ke Chrystusej! To bě po Leichowych słowach žro toho, štož je Luther chcył — ke Chrystusej wjesć.

Další aspekt misionariskeje šansy Lutheroweho léta widži Leich w pře-wjedženju wulkich regionalnych cyrk-winskich dnjow. Dotalne tajke dny su pokazali, zo zamóžeja wone mnohich, kotřiž steja hewak cyrkwi cuzy napřečo, dobyć. W léce 1983 wotměje so sydow wulkich cyrkwinskich dnjow, jedyn za našu cyrkej w Drježdźanach.

Tema tutech cyrkwinskich dnjow rěka: „So na dowěru zwažić“ (Vertrauen wagen).

Što budzemy my Serbja činić? Zo smy sej we Wuběrku hižo wo tym mysle čini-li, smy hižo rozprawjeli. Njejsym we wokomiku doč w tym informowany, što so wšitko planuje. Zawěsće farar Albert jónu wo tym něšto napisa, hdyž budže wšo wěste.

W našim časopisu smy hižo dawno za-počeli so na wulki jubilej přihotować. Započeli smy z nastawkom „Wittenberg“ wot fararja Lazarja-sen., kotryž wuwabi wočakowanu diskusiju. Pětr Malink roz-prawješe w měrcowskim čisle 1981 wo jubileju před sto lěta, a dwaj wobraz-jaj dopomništej naš na to.

W februarskim čisle je wulki wobraz Luthera, a wón dyrbyeše nas na to do-pomnić, zo wulki jubilej so spěšnje bliži! Redaktorej su někotři slubili, zo něšto pōsćelu – tuž pōndže to dale! C. Pjech

Naše nowiny a časopisy před 100 lěta

Z Budyšina: Kaž w Němcach, tak tež so z nowšeho časa po Serbach při cyrk-wjach a šulach, tu a tam tež w towar-stwach, ludowe knihownje abo knihow-nje za lud založować počnu. A to je jara chwalbna, dokelž jara wužitna wěc. To tež naše knježerstwo přez to připōzna-wa, zo k založenju, přispōrjenju a zdžer-ženju tajkich knihownjow pjenježne podpěry dawa. Při wobstaranju knihow so na to hlada, zo bychu popularne, ludej přisprawnje byle, tajke, kotrež po swo-jim wopřijeću njeprěkroča schodženk zdželanosće tych, kotřiž dyrbja je čitać. A to je prawje, to so samo zrozumi. Ru-nje tak pak so po mojim zdaću samo zrozumi, zo so při wůzwolenju knihi tež na ludowu rěč džiwa, t. j. na jeho ma-čersku rěč, tak zo so Francozej fran-coske, Němcej němske, Serbej serbske knihi podawaju. (Zo smě Serb pōdla tež němske knihi čitać, so samo zrozumi.) Što pak pola nas město teho bohužel ča-sto hišće namakamy? Ludowe knihow-nje cyle serbskich wosadow tu mało, tam scyła žanych serbskich knihi nje-wobsedža. Wjele skōržbow je tole nastu-pajcy k našimaj wušomaj přišto. Wōndy hakle so někotři Serbja, w kotrychž wō-sadže stej 2/3 Serbow a 1/3 Němcow, wob-čežowachu, zo su tam w ludowej kni-howni lédy někajke 2–3 serbskich knihi. Ow, chcyli so tola čí, kotrymž je zarja-dowanje ludowych knihownjow přepo-date, chcyli so wosebje naši kk. duchow-ni a wučerjo wo to starać, zo bychu jich ludowe knihownje tež knihownje za lud byle! Serbskich knihi, kotrež so do taj-kich knihownjow hodža, je nadosć. A hdžež su pjenježne srědki rědkje, tam naša Maćica Serbska rady swoju smilnu ruku wotewri a tajkim knihownjam knihi, kotrež ma na składže, tuńšo, haj, hdžež je nuza, drje tež darmo wotpušći. Knihownje, kiž wo to rodža, mēte so ze swojej naležnosću na pismawjedžerja Maćicy Serbskeje, k. dra. Muku, wobro-čić. ... Bōh daj, zo by tole słowo „hōs wōlaceho w pusćinje“ njewostało!

J. B. S.

Serbske Nowiny, 4. měrca 1882

3. Bukečanske serbske towarstwo za-loži so pod tymle mjenom w léce 1876. Wotpohlad towarstwa: serbsku rěč a na-rodnošć plahować, ju přez přednoški wo Serbach, jich wašnjach, stawiznach atd. přeco bóle zeznać, so přez serbske před-noški kajkehožkuli wopřijeću rozwučo-wać a wosebje tež serbski spěw hajić a pěsčić. Towarstwo schadźuje so w Bu-kecach. Dokelž su sobustawy po wjet-šinje ratarjo, su porjadne schadźowanki jeno w zymskim pohlěće.

Předsyda Bukečanskeho serbskeho to-warstwa je hižo wot jeho založenja ku-bler a sejmski zapōslanc k. Handrij Kerk z Rodec, kotryž ma wo towarstwo naj-wjetše zaslužby; městopředsyda: žiwno-sćer k. Handrij Wagner ze Žornoskykow; pismawjedžer a pokładnik: k. Jan B. Wagner, wučer w Bukecach.

Lužica, měrc 1882

POWĚSĆE

Njeswaćidlo: Hižo někotre léta pěstuje pozawnowy chór našeje wosady rjany natožk: Při składnosći jubilejnych na-rodnin abo druhich wuznamnych swoj-bnych swjedženjow wopytuje wosadnych a zanjese jim jako postrow wosady čes-tnu štučku z kěrlušemi a ludowymi spě-wami, štož so přeco džakownje při-ji-muje.

Snano zmuži so tež jónu na to, serb-skim wosadnym tež serbsku štučku za-hrać, štož by zawěsće wjesele powysyli.

Nimo toho pućuje pozawnowy chór w adwentskim času po wsach wosady a zahraje na nawsy hodowne kěrluše, připowěduju tak hodowne poselstwo na swojorazne wašnje wšém ludžom. Njeh so tuta tradicija dale haji!

Džakowny jubilejny narodninar wosady

Budyšin: 7. hodownika 1981 bu wot-wołana do wěčnosće naša křesćanska sobusotra Hana Wirtheč. Wona so na-rodzi 6. 2. 1897 w Stroži pola Wulkich Zdzarow. Jejni bratřa běchu Korla, Pa-woł a Gerhard Wirth, posledni něhdyši serbski superintendent.

Wona sama je 20 lět w Arnsdorfskej chorowni jako smilna sotra džětała a

30 lět bě wona burowka w Trělanach. Wona bě duchownje jara hibićiwja hač do wysokeje staroby a derje wobhonjena w literaturje. Na wšěch serbskich cyrk-winskich a kublanskich dnjach je so rady wobdžělała hač naposledk.

Krótko do dopjelnjenja 85. léta swo-jeho žiwjenja je čicho wusnyła a za jej-nym w samsnym léce zemřěnym bratrom Korlu šla na Božu prawdu.

Wosebje jeje poslednje časy běchu poľne pokoja a džakownosće. Tež my so jej džakujemy za wšu swěrnosć a lubosć. Wona wotpoćuj w měrje! L.

Budyšin: W Michałskej cyrkwi su w měrcu a aprylu jara zajimawe zarjado-wanja cyrkwinskeje hudźby. Sobotu, 13. měrca, wječor w 19.30 hodž. hudžitaj wuznamnaj hudźbnikaj: profesor Lud-wig Güttler, Drježdžany, na trompeće a cyrkwinski hudźbny direktor Friedrich Kircheis z Drježdžan na piščelach. To budže zawěsće chłōšćenka!

Čichi pjatk, 9. apryla, je w Michałskej cyrkwi popoľdnju w 16.30 hodž. pasion-ska hudźba. Přednjesu so: Stabat mater wot Pergolesia, sinfonia wot Locatellia a kantata Regera „O hłowa krawnje zbita“.

Jutrownu njedzelu, 11. apryla, je wje-čor w 19.30 hodž. piščelowy koncert z twōrbami Jana Sebastiana Bacha, Felix Mendelssohna Bartholdya a Jana Wey-raucha.

Wšitcy sće wutrobnje na tute hudźbne zarjadowanja do Michałskej cyrkweje přeprošeni! Wobdžělenje na tajkim kon-cerće njewoznamjenja, zo je připošlu-char wuznawar křesćanskeje wěry!

Bremen (ZRN): Nahle a njenadžicy wusny tam dnja 7. hodownika Marja Hurtigowa rodž. Hoschakec w 81. léce swojeho žiwjenja. Wona pochadža z Ho-džijskeje wosady, ale bě potom – napo-sledku jako wudowa – žiwa w Buke-cach. Wona bě swěrna a wědoma Ser-bowka a je porjadnje zarjadowanja Serbskeho cyrkwinskeho dnja wopyto-wala.

Njerady je před 12 lěta mi Lužicu wo-puščila, ale džowce ju wolaštej do Bre-mena. Wonej chcyštej staru mać hladać. Ale nawopak bu: Wonej schorještej, a mać je jej swěru hladała hač do jeju zažneje smjerće.

Swjatki 1981 smój, podpisany ze žonu,

Pohlad z parka w Njeswaćidlo na cyrkej a faru (nalěwo)

ju hišće wopytaoj. Wona bě čila a stro-
wa a wjeseleše so, zo móžeše zaso jónu
řeče w lubowanej mačerščinje. Wězo
čítaše rady „Pomhaj Bóh“. Tež ju poru-
čamy Božej hnadže do wšeje wěčnosće.
L.

Güstrow: Na kóncu swójeho zetkanja
při Werbellinskim jězorzje wopytašaj
kancler ZRN Helmut Schmidt a před-
syda Statneje rady NDR Erich Honecker
dom w Gústrowje. Tam jeju biskop
Mecklenburskeje krajneje cyrkwyje,
dr. Heinrich Rathke, postrowi. Wón
mjez druhim rjekny: „Wěmy wo wul-
kim brěmjenju zamołwitosće, kotrež Wy
jako statni šefojo nosyće za nas wšěch,
a tohodla modlimy so my w našich cyrk-
wjach za Waju — za marxista Ericha
Honeckera a za křescana Helmuta
Schmidta... Hdyž so my jako křescenjo
modlimy, potom modlimy so k Bohu
měra a wujednanja a dowěrjamy so, zo
Bóh tež přez politiske jednanje swětej
měra a wujednanje stwori.“

Druzy duchowni wjedžechu wysokeju
hosćow přez cyrkej, a hraješe so tež na
piščelach. Pod wot rězbarja Barlacha
stworjenym „so znošowacym“ rozwi so
wuměna mysl mjez hosćow a hosćice-
lom. „ena“ rozprawja wobšěrnje na
dwě a poł mašinskih stronach wo waž-
nym zetkanju w tutej cyrkwi.

Berlin: Akcija „Chlěb za swět“ ewan-
gelskich a swobodnych cyrkwjow w
NDR přewostaji Narodnej křescanskej
radže w Močambique za medicinske a
hladanske zarjadowanja jeho sobustaw-
skich cyrkwjow lěki w hódnoće poł
miliona hriwnow. Lěki so w decembru po
předležajcej lisćinje zestajachu a za wot-
pósłanje přihotowachu.

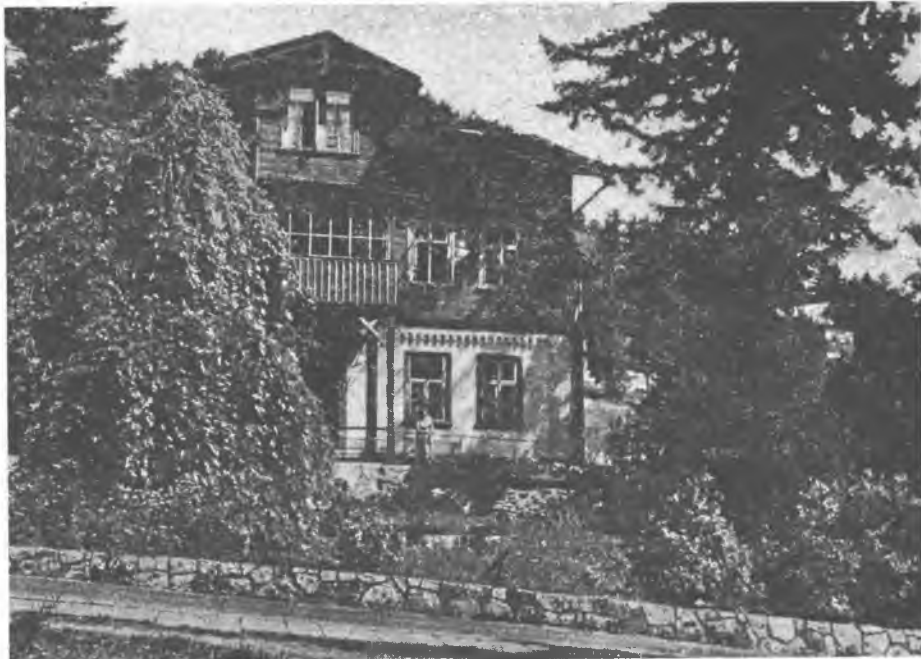
Hakle před krótkim je so wulka po-
sylka akcije „Chlěb za swět“ za kraje
južneje Afriki w hódnoće 1 miliona
hriwnow wotpósłala. Wěmy potajkim,
„što so z našimi darjenymi pjenjazami
čini“! ena

Berlin: Konferenca Ewangelskich
cyrkwinskih wjednistwow w NDR je
na swójim 77. schadžowanju 8. a 9. ja-
nuara w Berlinje wobzamknyła, po dlě-
šej přestawce wosady w pasionskim času
1982 zaso wo wosebitu zběrku za ekum-
niski program wojowanja přečiwo ra-
sizmej prosyć. Akcija so 28. februara za-
počnje.

W namołwje, kotraž so wot konferen-
cy k tomu wozjewi, praji so, zo dyrbi so
akcija wot informacije a tworjenja wot-
powědneho wědomja přewodzeć. Akcija
ma tři čežišća: 1. pomoc za čeknjencow
z Namibije w Angoli a za čeknjencow
z Južneje Afriki w Tansaniji, wosebje
za šulu w Morogoro, 2. podpěra za in-
dianske zhromadženstwa w Guatemali
a w El Salvadoru, 3. wobdželenje na
swětadalokej informaciji wo situaciji
prawobydlerjow w Australskej (woni so
wot australskeho knježerstwa zamjelča
a su we wulkej chudobje a potłočowanju
žiwu).

Zwjazk ewangelskich cyrkwjow w
NDR chce w prawym času informaciski
material wo tutech problemach přihoto-
wać a wosadam připósłać. ena

Berlin: Dokelž njebě čežkeje situacije
dla wopyt delegacije možny, je wulko-
pósłanc Socialistiskeje republiki Viet-
nam w NDR wodžace wosobiny ewan-
gelskich cyrkwjow NDR w swójim sydle
přijał jako znamjo wobstajaceje hospod-
liwosće vietnamskeho ludu za nas. Dele-
gacija našich cyrkwjow bě poprawom
chcyla Vietnam wopytać jako wotmołwu
na wopyt vietnamskeje delegacije pola
nas (PB wo tym rozprawješe).

To je dom „sole fide“ w Janskich Laznjach w Krkonošach. Wón nas dopomina na
fararja Korđinu, fararja Hloušeka a na rjane pobyty pola našich wěrybratrow w su-
sodneje CSSR!

Při tutym zetkanju praji biskop na
wuměnk, dr. Schönherr, zo čerpja kře-
sćenjo w NDR z ludom Vietnama sobu
a zo chcedža ze swójeje solidaritu za
Vietnam sobu pomhać při nowotwarje
w tutym hórko čerpjacym kraju. ena

Moskwa: „Swětowa konferenca na-
božnych wjednikow k wuchowanju
swjateho dara žiwjenja před jadrowej
katastrofu“, kotruž je Moskowski pa-
triarch Pimjen namjetował a kotraž je
za lěto 1982 planowana, je so za 10. do
14. meje do Moskwy zwołała. To so nje-
dawno wozjewi. Wotpowědne wobzamk-
njenje bě mjezynarodny přihotowanski
komitej wozjewi.

Tutón komitej bě so hižo spočatk ok-
tobra w sowjetskej stolicy zešoł. Zwjazk
ewangelskich cyrkwjow w NDR je na
wobzamknjenje konferency cyrkwin-
skich wjednistwow wyšeho krajneho
radžićela Fritza (Drježdžany) do při-
hotowanskeho komiteja pósłal. ena

Wiesbaden: D. Martin Niemöller, jedna
z najwuznamnišich cyrkwinskih woso-
binow přítomnosće, nošer „Leninoweho
myta k skrućenju měra“ a mnohich dru-
hich wuznamjenjenjow, tež našeje repu-
bliki, prjedawši Hessen-Nassauski bi-
skop a jedyn z prezidentow Ekumeni-
skeje rady cyrkwjow, woswjeći dnja
14. januara swóje džewjećdesačiny.

Zwjazk cyrkwjow w NDR pósła zbo-
žopřeća a tež předsyda statneje rady
Erich Honecker gratulowaše. Honecker
piše jemu mjez druhim: „Waše bjezkom-
promisne wotpokazowanje antikomu-
nizma a antisowjetizma, absolutna pri-
orita, kotruž Wy wojowanju wo měr daće,
je Wam w cyłym swěće a nic naposledk
w našeje Němskej demokratiskej repu-
blice mnoho přečelow dobyło.“ ena

Genf: Po statistice, kotraž so nětko
wuda za lěto 1981, je na swěće wjac hač
69,7 milionow lutherskich (nic ewangel-
skich!) křescanow žiwych. 54 milionow
sluša 97 cyrkwjow, kotrež su w Luther-
skim Swětowym Zwjazku zjednočene, a
tamni do cyrkwjow, kotrež njesu sobu-
stawy tuteho zwjazka.

Serbske bože služby

měrc 1982

7. 3. — 2. njedžela w póstnym času

Budyšin-Michałska: 9.00 hodž. kemše
(Albert)

Budestecy: 14.00 hodž. kemše z božim
wotkazanjom (G. Lazar)

10. 3. — pokutny džeň

Bukecy: 9.00 hodž. kemše z božim wot-
kazanjom (G. Lazar)

14. 3. — 3. njedžela w póstnym času

Huska: 10.00 hodž. kemše z božim wot-
kazanjom (Wirth)

21. 3. — 4. njedžela w póstnym času

Hrodzišćo: 9.00 hodž. kemše z božim
wotkazanjom (G. Lazar)

Poršicy: 8.30 hodž. kemše z božim wot-
kazanjom (Wirth)

Rakecy: 8.30 hodž. kemše (J. Laser)

26. 3. — póstny pjatk

Bukecy: 9.00 hodž. Serbska póstna
nutrnosť (G. Lazar)

28. 3. — 5. njedžela w póstnym času

Bart: 9.00 hodž. kemše z božim wotka-
zanjom (G. Lazar)

Hodžij: 10.00 hodž. kemše z božim
wotkazanjom (Wirth)

4. 4. — 6. njedžela w póstnym času

Budestecy: 14.00 hodž. kemše (G. La-
zar)

Budyšin-Michałska: 9.00 hodž. kemše
(Albert)

9. 4. — Čichi pjatk

Budyšin-Michałska: 14.00 hodž. kemše z
božim wotkazanjom (Albert)

Rakecy: 9.30 hodž. kemše z božim
wotkazanjom (G. Lazar)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. —
Wuchadža jonkroč za měsac z licencu č. 417
Nowinarskeho zarjada pola předsydy Mini-
sterskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serb-
skich ewangelskich duchownych. — Hlowny
zamołwity redaktor: Farar Cyril Pjeh, 8400 Rie-
sa 11, Windmühlenstraße 17, tel. 72 83. Ekspe-
dicia: Farar G. Lazar, 8601 Bukecy (Hochkirch,
Kirchweg 3). Přinoški a dary na konto Sorbi-
sche evangelische Superintendentur Bautzen
Sp. Bautzen 4962-30-110! — Ludowe nakładni-
stwo Domowina Budyšin. — Index-Nummer
32921 — Čišeć: Nowa Doba, čišćernja Domowiny
w Budyšinje (III-4-9-208).